

ARRIESTA

ARESTA 55

GENER - FEBRER 2002

2

TEMA DE PORTADA

CENTRE EXCURSIONISTA DE LA SEGARRA

4

BREUS PINZELLADES DE LA SEGARRA

CES

6

VIATGE

FENT MUNTANYA ALS ANDES BOLIVIANOS

Joan Roca i Llobet

8

VIDA DEL CENTRE

APUNTS I COMUNICACIONS

9

XXIV MARXA DE REGULARITAT

DE LES TERRES DE LLEIDA

10

CLASSIFICACIÓ MARXA REGULARITAT

11

ARTICLE

LA MUNTANYA COM A MODEL DE VALORS

José María Ponz Callén

12

ESQUÍ

AL MAL TEMPS... BONA ESQUIADA!

Miquel Àngel Ramos Pintó

13

SENDERISME

UNA TERÀPIA DE SOL I DE MAR QUAN A LLEIDA

ESTÀ EMBOIRAT SOL ANAR MOLT I MOLT BÉ

Maria Carme Ribé

14

EXCURSIONISME

ITINERARI EXCURSIONISTA NÚM. 73:

LA SERRA I EL CASTELL DE MILANY

Manuel Cortés i Joan Ramon Segura

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé i Juli Vallory. DISSENY GRÀFIC: Josep Herràndiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www.lleida.net/clients/cel>. IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números 2.200 ptes. Preu del número 400 ptes. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. FOTO DE PORTADA: Recuperació de la fita de terme (novembre 1995). Arxiu: Centre Excursionista de la Segarra COL-LABOREN:

EN AQUEST PRIMER número del 2002 iniciem tot un seguit d'Arestes dedicades a les comarques de les terres de Lleida. Es pretén, amb això, tenir una primera aproximació a les activitats d'excursionisme i de natura que es fan, i es poden fer, en altres indrets de les nostres terres. Indrets no tan reconeguts com ho poden ser el Pirineu o el Montsec, per exemple.

Per tenir aquestes aproximacions demanarem l'ajut i la col·laboració d'entitats excursionistes assentades a les comarques. Aquestes col·laboracions ens donaran l'oportunitat de tenir una informació de primera mà sobre activitats a fer i també d'augmentar el nostre coneixement del món excursionista de ponent. En aquest número hem comptat (cosa que agraïm des d'aquí) amb la col·laboració dels companys del Centre Excursionista de la Segarra perquè ens donin notícia de llurs activitats en la matèria que ens interessa.

Molts cops la manca de dades ens impedeix gaudir de llocs, situacions i fets que, tot tenint interès, i a més estant força a prop, resten eclipsats pels objectius més tradicionals. Serveixin aquestes pròximes Arestes per incrementar el nostre grau de coneixement del territori i per fer més gran el ventall de possibilitats excursionistes.

Per l'especial connotació d'aquest any 2002, recentment estrenat, us desitgem salut i euros per a tots.

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Centre excursionista de la Segarra

Membres del CES a la Pica d'Estats en el seu cicle de Sostres Comarcals.

L'hivern de 1972, casualment ara fa 30 anys, un grup de joves de Cervera avorrits i amb ganes d'alliberar-se del món opressor que estaven vivint, funden el Centre Excursionista de la Segarra. Són tretze ments inquietes que troben la seva llibertat a la muntanya. A banda d'això, els motiva el fet de poder disposar d'un material comú i propi, i d'uns estatuts que els permetin organitzar activitats i fer reunions. El mateix any l'afilien a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya i aconsegueixen l'oportunitat de poder-se federar per 75 pts l'any.

Ràpidament s'arriba al centenar de socis, nombre que es mantindrà durant tota aquesta primera etapa del CES. Aquests temps són de gran activitat, tant des del punt de vista excursionista com social. Es fan acampades, es promou la diada de l'arbre, es fan cursos de monitors i socorrisme, però també es fan multitud de sortides als Pirineus. El grup d'escaladors és el que aconsegueix les fites més destacades en aquests primers temps. Escalen a Montserrat, Montsec i Pedraforca. El 1973, amb una sabata i una espadenya, escalen el Naranjo de Bulnes, i el 1976 fan el salt als Alps on, entre altres, assoleixen el cim del Cervino. Un altre grup molt actiu és el d'espeleologia que visitarà, sobretot, moltes coves al Montsec, Montserrat Ubach, Fou

de Bord... A nivell de senderisme s'assumeix el marcatge del tram de GR7-1 de Pinós a Rubinat.

A començaments dels anys vuitanta el Centre perd aquells anys d'esplendor i comencen a minvar les activitats. A partir de 1984, ja només existeix als arxius de la Federació.

L'hivern de 1990, un grup de joves arrelats a Cervera i amb gran afeció per la muntanya, estableixen contactes amb els antics membres del Centre i acorden reprendre les activitats sota el nom original de l'entitat, després de quasi 10 anys de letargia. En aquells moments, però, no és l'única entitat excursionista de la Segarra, ja que Guissona també ha vist néixer el seu centre excursionista.

Es renoven els estatuts i es designa una nova junta. A la primavera comencen les activitats amb una gran embranzida: audiovisuals, caminades per la comarca, coves al Montsec i sortides als Pirineus. Es fa per primera vegada la Caminada Popular per difondre l'entitat i recaptar socis, amb un èxit de participació ciutadana. El 1993 es corona el Mont Blanc (ja intentat al 1977), i a partir d'aquí, cada any s'instauren les sortides als Alps. Al 1995 s'assoleix el cim del Kilimanjaro. Es fan cursos d'alta muntanya i s'obre la via BOB a la Serra del Cadí. Cada

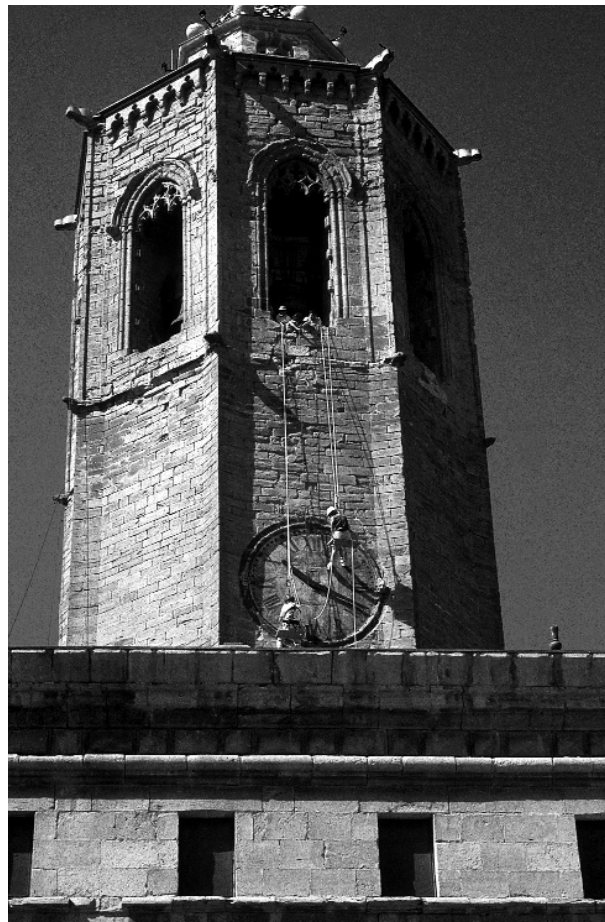
vegada hi ha més socis que, ara a nivell particular, s'atreueixen a conquerir cims de més dificultat als Alps, Andes, Caucas... També al 1993 es comença a editar la revista *Xino Xano*, al principi trimestralment, i des de fa tres anys, semestralment. Es creen les seccions d'escalada on es recuperen escaladors de la vella escola. Al 1998, el Jordi, amb 13 anys, puja al Naranjo de Bulnes. S'obre una via d'escalada a Vilanova que porta el nom del CES i actualment estem treballant per fer una nova zona d'escalada a Santa Linya. Avui dia, disposem d'escaladors ben preparats que assoleixen, també, fites assenyalades. Es fa barranquisme (l'any passat es va anar a Mallorca), espeleologia (sobretot a partir del curs que es fa amb el Grup Espeleològic Lleidatà), esquí de muntanya i muntanyisme en general, BTT i senderisme, una secció molt activa que, entre altres, ha fet el GR-171, el GR-3 i actualment està amb el GR-92.

En el camp social, el centre participa i col·labora en activitats organitzades per altres entitats. No perd de vista la idea de recuperació del patrimoni local i comarcal com pot ser la creu de terme, la font de Fiol o la pintada del rellotge del campanar. També organitza periòdicament la Caminada Popular, Caminada Infantil, Sortida Sorpresa, trobades de socis, audiovisuals. Intentem fomentar l'interès per la nostra comarca que amaga indrets fascinadors. En aquest sentit hem organitzat multitud de caminades i cicles com Els límits de la Segarra, Ruta del Sió i, actualment, estem amb el cicle La Segarra pam a pam que visita tots els municipis de la comarca. També cal destacar que, el 1994, el Centre crea dos senders de petit recorregut pels voltants de Cervera: PR-140 i PR-141 (estan recollits en un llibret). Tampoc hem d'oblidar el tram de GR-171 que passa per la comarca.

Inauguració PR-141 (any 1994).

Arxiu: CES

Arxiu: CES

Pintada del rellotge del campanar de Cervera.

Per la proximitat, i per compartir la titularitat excursionista de la comarca, organitzem algunes activitats conjuntes amb el Centre Excursionista Guissonenc, com pot ser, entre altres, la Marxa de Resistència dels Castells de la Segarra, i com va ser el cicle Sostres Comarcals. El Sostres Comarcals ha estat una empresa de gran envergadura organitzada pels centres de Guissona, Ponts i Cervera que, durant 4 anys, ha visitat els sostres més alts de les 41 comarques catalanes. També ho és la Marxa dels castells que, a punt d'una tercera edició, és l'activitat que ens dóna a conèixer més de cara a l'exterior.

Us hem fet un repàs del que han estat aquests trenta anys del Centre Excursionista de la Segarra i avui, els 346 socis actuals, més els que han passat pel CES, ens felicitem de poder celebrar aquest aniversari en plena eferescència.

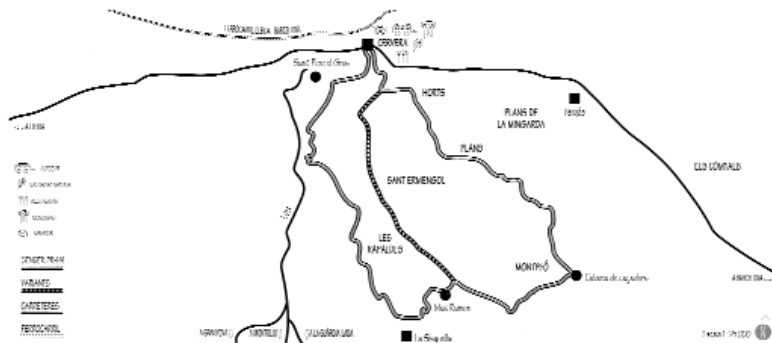
Centre Excursionista de la Segarra.

Per a més informació ens podeu trobar els divendres de 9 a 11 hores del vespre a Cal Breu, c. Major núm. 118.

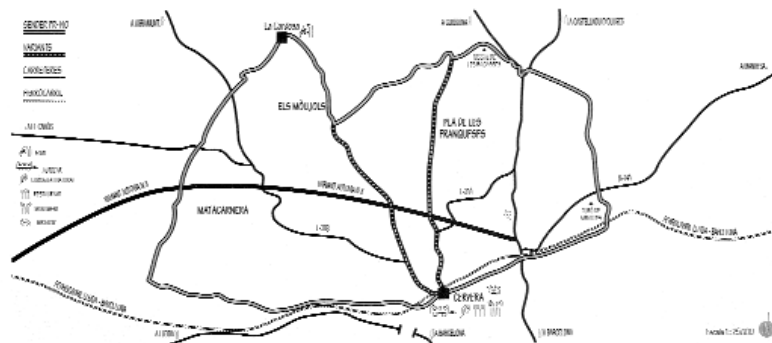
L'apartat de correus és el 87. La nostra pàgina és <http://www.arrakis.es/~cesegarr> i el correu electrònic cesegarr@arrakis.es. També podeu trucar al telèfon 973 532 561 (Sara).

Breus pinzellades de la Segarra

SENDER P.R. C-141. LOCALITZACIÓ

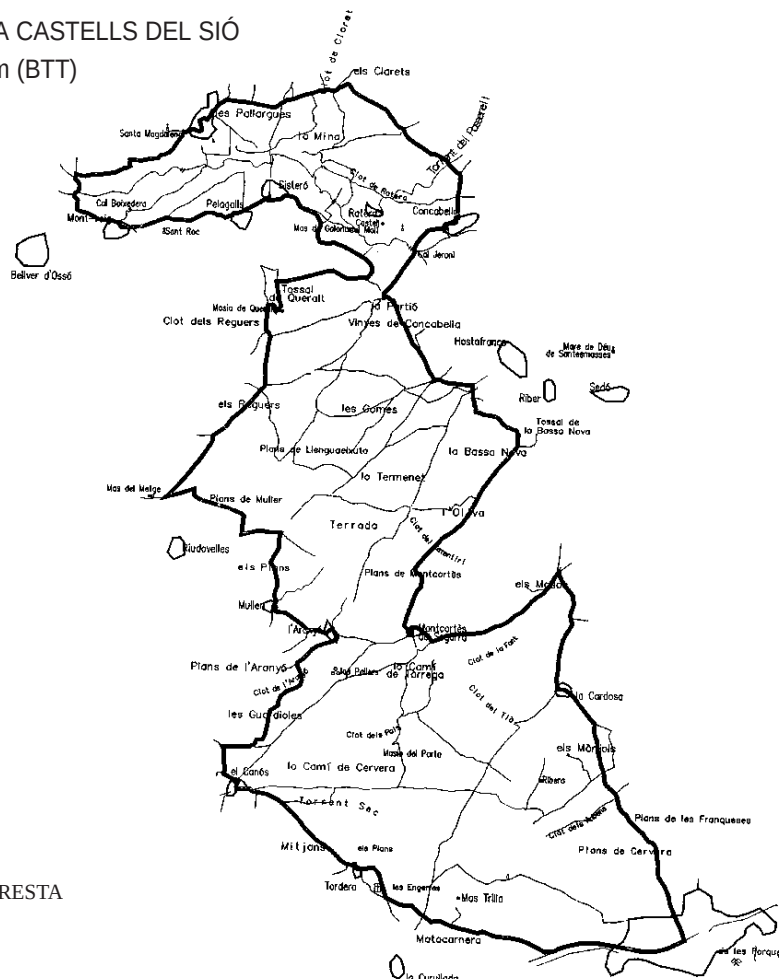

SENDER P.R. C 140. LOCALITZACIÓ

RUTA CASTELLS DEL SIÓ

44 km (BTT)

► SENDER PR C-141

Sender de Petit Recorregut que el Centre Excursionista de la Segarra creà l'any 1994

Sortida i arribada: Plaça de Sta Anna
de Cervera

Horari: 2 h 31 min

Recoregut: 12.623 m

Desnivell: 100 m aprox.

► SENDER PR C-140

Sender de Petit Recorregut que el Centre Excursionista de la Segarra creà l'any 1994

Sortida i arribada: Plaça de l'Estació
de Cervera

Horari: 3 h 5 min

Recoregut: 15.377 m

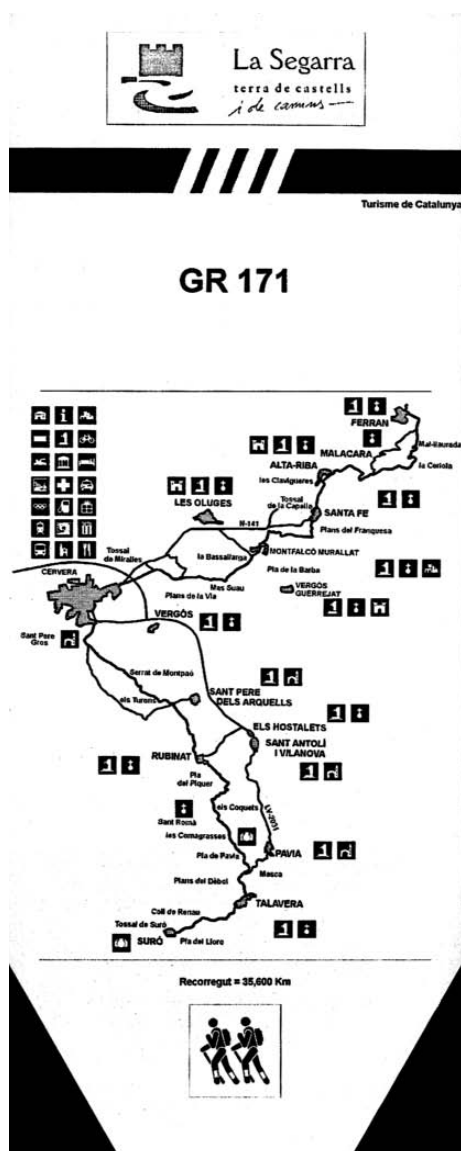
Desnivell: 130 m aprox.

► RUTA DELS CASTELLS DEL SIÓ

Mitjà: Donat el recorregut, s'aconsella fer-la amb BTT

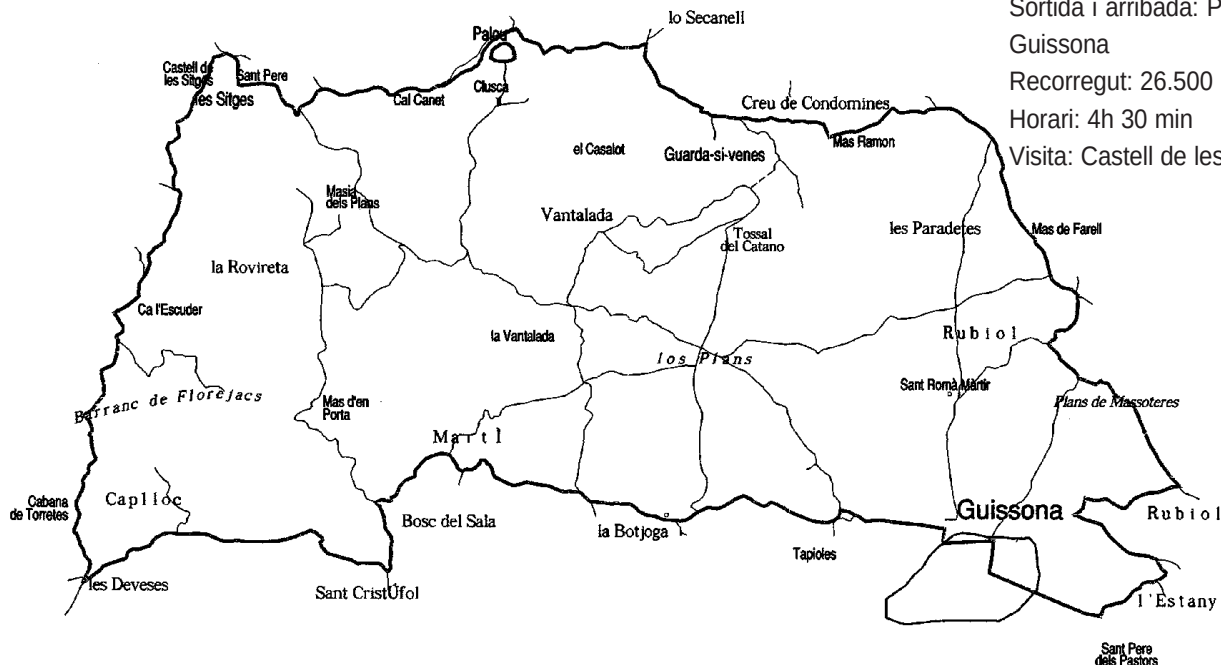
Recoregut: 44 km

Visita d'uns vint indrets d'interès

Per a més informació ens podeu trobar els divendres de 9 a 11 hores del vespre a Cal Breu, c. Major núm. 118. L'apartat de correus és el 87. La nostra pàgina és <http://www.arrakis.es/~cesegarr> i el correu electrònic cesegarr@arrakis.es. També podeu trucar al telèfon 973 532 561 (Sara).

RUTA CASTELLS DEL GUISONA

► RUTA DELS CASTELLS DE GUISONA

Sortida i arribada: Portal de l'Àngel de Guissona
Recorregut: 26.500 m
Horari: 4h 30 min
Visita: Castell de les Sitges

Fent muntanya als andes bolivians

Huayna Potosí (6.005 m).

Què us puc dir d'haver fet muntanya als Andes de Bolívia? Les meves impressions, ja que els detalls tècnics els trobareu a les guies. Abans, però, us poso en situació: muntanyes impactants i altes, accés fàcil i relativament barat des de La Paz, bon temps amb uns cels blavíssims durant la temporada, bona neu... i ben acompanyat per en Dominic Aldavó i per les amigues i amics del CEL, Elisabet Socies, Lluïsa Huguet, Pepa Mallol, Jordi Mayor i Jordi Jové. Què puc dir més? Doncs això, si els alpinistes tenim un cel, jo a Bolívia el vaig gratar amb els dits!

Ja posats en situació passo a ressenyar-vos cronològicament les dues sortides a la muntanya que vam fer al llarg del viatge, la primera de cinc dies al massís del Condorini, i la segona a l'Huayna Potosí. Tots dos estan situats a la Cordillera Real, la més alta i extensa de Bolívia, i que a més a més és la que té més fàcil accés des de La Paz.

- Aproximació al camp base dels Condorini, 19/7/2001. Vam viatjar des de La Paz fins el poble de Tuni, situat al començament de la vall dels Condorini. Allà vam carregar els farcells a quatre mules, que van conduir dos 'cholitas', i apa amunt!, 3 hores de passeig gaudint del paisatge fins la llacuna Condorini a uns 4.600 m d'alçada. A la riba del llac hi ha el camp base, on disposàvem d'una taula i seients de pedra per menjador, font d'aigua potable conduïda des de la glacera, letrines, i servei de truita de riu pescada al mateix llac. Un camp amb totes les de la llei!, això sí, vam haver de pagar un preu mòdic als vigilants per tenda i dia, van ser uns diners ben invertits ja que mantenen el camp molt net i acondicionat. D'aquesta jornada en destacaria la

vista dels impactants i imponents Cabeza Condor, Ala Izquierda i Ala Derecha, principals cims del massís, que tal com el seu nom indica semblen ben bé un còndor amb les ales desplegades.

- Cim de Pirámide Blanca de 5.250 m per la seva via normal (PD): 20/7/2001. Ascensió aconseguida per Eli Socies, Pepa Mallol, Jordi Mayor, Jordi Jové, Dominic Aldavó i Joan Roca. Vam trobar molt bona traça a la glacera; els punts que ens van presentar més dificultat, van ser poc abans del coll, un tram de 35-40° de pendent, i els metres finals fins el cim, que són més espectaculars que difícils, ja que transcorren per sobre de la paret que mira cap el camp base. Aquesta és una ascensió que està ressenyada en 4 h. però que nosaltres vam fer en 7 h., atenció!, l'alçada no és cap broma. El cim té molt bona vista del massís del Condorini i del Huayna Potosí. Destacaria particularment la imatge del Pequeño Alpamayo, el nostre proper objectiu, així com la il·lusió de la Pepa per aconseguir el cim, després que durant tota l'ascensió diguéssim —no puc més!, ai les cames!, ai el cor!, els altres però de tan fotuts com estàvem no podíem dir ni fava. Ah! Me n'oblidava, per sopar vam menjar truita del llac de 4.600 m.

- Dia lliure: 21/7/2001. Amb l'Eli i el Dominic vaig pujar fins el coll del pic Austria, 5.000 m. La resta van gaudir d'un dia de descans al camp base.

- Cim de Pequeño Alpamayo de 5.400 m. per la seva via normal (BD+): 22/7/2001. Ascensió aconseguida per Elisabet Socies, Jordi Jové, Dominic Aldavó i Joan Roca. Vam sortir del camp base a les 6 del matí, vam remuntar tota la glacera fins el cim

del Tajira (5.250 m), fins el Tajira les pales de neu són àmplies amb els pendents més forts de 35°. A partir d'aquí l'itinerari canvia completament, primerament un descens fins el coll de l'Alpamayo Chico en mixte (II^a) d'uns 60 m. Des del coll fins el cim vam seguir l'aresta d'uns 200 m de desnivell amb un pendent màxim de 55°. A la una del migdia vam arribar al cim, des del vessant de l'amazònia van pujar uns núvols que ens van enterbolir la vista i afegir un xic més d'emoció durant l'ascensió i el descens. La neu i el glaç van ser excel·lents tant en pujar com en baixar. Em resten al record unes imatges i sensacions que us voldria destacar: el regust d'haver fet una ascensió 'amb caràcter' als Andes, el rebentat que vaig arribar a dalt, el descans del descens de l'aresta del cim assegurats per en Jordi Jové, i tanmateix la màxima emoció la vaig tenir ja a baix, per poc m'ofego amb una fulla de coca. Una recomanació! Si beveu mate de coca de la cantimplora tregueu-ne abans les fulles.

- Retorn del camp base del Condorini fins a Tuní: 23/9/2001. A primera hora del matí ja teníem les tres mules i el seu 'arriero' esperant-nos per recollir el camp i retornar cap a Tuní, i des d'aquí fins a La Paz. Teníem la satisfacció d'haver aconseguit els primers objectius i després d'uns dies de descans a Copacabana, població al costat del llac Titicaca, abordar el nostre 6.000, el Huayna Potosí.

- Ascensió al Huayna Potosí de 6.100 m per la via normal (BD): 29 i 30/7/2001. Ascensió aconseguida per Elisabet Socies, Jordi Mayor, Jordi Jové, Dominic Aldavó i Joan Roca. El primer dia la 'movilidad' va dur-nos fins el Abra Zongo, un coll a 4.400 m. Des d'allà vam remuntar a peu fins un camp d'alçada anomenat La Roca a 5.100 m, on vam acampar a

sobre de la neu. Des de les agències s'aconsella fer el camp d'alçada aquí, ja que el camp habitual de "campamento argentino" a 5.400 m està situat sobre la gelera, amb els perills d'esquerdes que suposa, i és molt més fred. L'endemà a les 3 de la matinada amb els frontals ens vam posar en marxa el Dominic, l'Eli i jo; en Jordi Mayor i Jordi Jové havien sortit una hora abans. Vam caminar de nit fins el peu de la piràmide somital on vam arribar d'albada, durant la nit el fred va ser intens, l'entorn sublim, a sobre teníem un cel estelat magnífic i per davall els llums de la ciutat de El Alto i La Paz. Cap a les 9:30h del matí després de pujar pel fil d'una aresta de neu molt àeria, vam fer el cim, on ens esperaven des de feia estona els dos Jordis. El dia era esplèndid, no feia ni fred ni vent, la vista era extraordinària cap a totes bandes. Al nord i sud les muntanyes de tota la Cordillera Real, a l'oest la ciutat de La Paz, el llac Titicaca, i les llunyanes muntanyes volcàniques de l'altra banda de l'Altiplà, d'aquestes en destaca la silueta troncocònica del Sajama, que amb 6.560 m és la muntanya més alta de Bolívia. Cap a l'est i molt enllà, sota els núvols, endevinàvem l'Amazònia. Després del goig del cim vam tornar a la feina, el descens!, es requeria la màxima concentració per baixar l'esmolada aresta de neu. Un cop al camp d'alçada vam plegar tendes, i avall que fa baixada. A l'Abra Zongo ja ens esperava el xofer amb la 'movilidad' per retornar-nos a La Paz. Allà vam celebrar-ho tots junts amb un merescut i quantiós sopar. Destacaria d'aquesta ascensió el magnífic itinerari seguit, i la gran i bella muntanya que és el Huayna Potosí.

Joan Roca i Llobet

Camí del camp base dels Condorini.

Arxiu: Lluís Huguet

Apunts i comunicacions

La Secció de Jovent del Centre ens informa que disposa del següent material, acabat de comprar:

- 2 piolets
- 1 joc de grampons
- 2 parells de raquetes de neu
- 2 tendes de campanya
- 1 cordino 8mm de 30 metres
- 2 mosquetons de seguretat

Normativa d'ús del material:

- S'haurà de deixar les dades a secretaria
- El material s'haurà d'agafar els divendres, en horari del Centre, i ser retornat com a màxim 7 dies després (si per motius extraordinaris es necessita per més temps, s'haurà de consultar a l'encarregat del material)
- En cas de retornar una peça malmesa, s'haurà d'abonar el valor de la seva reparació
- En cas de pèrdua, s'haurà d'abonar el valor d'una peça nova
- Qualsevol imprevist no inclòs en aquesta normativa, serà resolt per l'encarregat de material i pel vocal del Grup de Jovent de la Junta Directiva
- Grup jove: 5 euros de fiança, 1 euro per cada dia de retard després de 7 dies
- Resta: 2 euros de lloguer, 10 euros de fiança, 2 per cada dia de retard després de 7 dies

XIII Cicle de projeccions (Tots els dimarts a 2/4 de 9 del vespre):

15 gener: DE SETA A BORDEUS. 494 km. A càrrec d'Eduard Albesa

22 gener: PITIÜSES AMB BICICLETA. A càrrec de Xavier Massot

29 gener: GEL AL PIRINEU. A càrrec de Jordi Marmolejo

5 febrer: DE CUBA AL NEPAL. A càrrec d'Agustí Víctor i Pilar Socies

12 febrer: AL FILO DE LO IMPOSIBLE. EXPEDICIÓ A LES ARCADES. A càrrec de Josep Mª Castellví

19 febrer: BOLÍVIA. A càrrec de Lluïsa Huguet, Jordi Jové i Jordi Mayor

26 febrer: ARGENTINA. A càrrec de Marc Gelly

28 de febrer: Manel Solís farà la projecció de l'expedició a la Patagònia, a les 20.30 h, a la Biblioteca Pública.

5 març: DARRERES EXPLORACIONS. A càrrec de Josep Lluís Gàzquez

12 març: SÍRIA. L'AMABLE PRÒXIM ORIENT. A càrrec de Francesc Català

19 març: UN ANY MÉS FENT MUNTANYA. A càrrec de Manuel Cortés

2 abril: PELS ANDES DE BOLÍVIA I EL PERÚ. A càrrec de Xavier Cabré i Mercè Almirall

9 abril: ESCALADES ALS ALPS. A càrrec de Manel Solís

16 abril: DOM I BREITHORN. 4000s AL VALAIS SUÍS / RUTA EN BICI PER LES TERRES DE L'EBRE. A càrrec de Miquel Àngel Ramos

30 abril: BRASIL. A càrrec de Lluís Santiago

7 maig: PATAGÒNIA. A càrrec de Xavi Palau i Magda Sales

14 maig: (Falta concretar). A càrrec de Carles Sàez

21 maig: (Falta concretar). A càrrec de Jesús Forcada

Amics de l'Aventura

Premis Óscar Ribes: El jurat qualificador del XII Premi Fotogràfic Óscar Ribes, reunit al local del Centre el dia 15 de novembre, van acordar concedir els següents premis:

- Premi a la millor col·lecció de tres fotografies: Lema PASE-AR, de Raúl García Rodríguez, de A Coruña
- Premi a la millor fotografia: Lema MENDIA, de Benito Cantero Capez, de Bergara
- Accèssit fotografia espeleològica: Lema LITOGÈNIA, de Josep Lluís Gàzquez, de Lleida
- Accèssit fotografia subaquàtica: Es declarà desert
- Accèssit fotografia alpinisme: Lema PICHONE, de Ignacio Ferrando Margeli, de Saragossa
- Accèssit social: Lema ÀRID, de Xavier Palau González, de Lleida
- La família del nostre Centre ha augmentat amb:
 - Silvia Solé Cases
 - Sagues Montserrat Pera
 - Josep Anton Casas Caballero
 - Immaculada Bravo Benito
 - Jordi Camps Arnau

- Robert Guileria Giralt
- Marc Lorés Panadés
- Pilar Socias Garriga
- Mª Josefa Sánchez Pérez
- Antoni Ciurana Llaguna
- Josep M Roca Grau
- Montserrat Mandaña Guiu

El divendres 15 de febrer es farà el sopar del Centre al restaurant "Casa Lluís". Poseu-vos a punt!

- Agraïment al Francesc Català i al Jesús Vidal per les seves respectives exposicions: Ladakh "El petit Tibet" i "Aquarel·les"
- L'Assemblea General Ordinària de socis serà el 14 de març a les 20 h en primera convocatòria i a les 20.30 h en segona convocatòria. Ja s'enviarà la notificació pertinent
- El dia 3 de març es farà la 6ª etapa del Camí de Sant Jaume (13,5 km) que, sortint del bell mig de la plaça Urgell de Bell-lloc, on s'esmorzarà, arribarà a Lleida al cap d'unes 4 hores. Aquí hi haurà una recepció per part del regidor de Cultura, Sr. Antoni Llevot, a qui se li lliurarà una placa commemorativa. Per a més informació truqueu a la secretaria de la UES de Sabadell al 93-7258712

XXIV Marxa de regularitat de les terres de Lleida

Es va fer el dia 18 de novembre de 2001 amb sortida i arribada al poble de Peramea (Pallars Sobirà), passant per Corscastell, Montcortès, estany de Montcortès i Bretui. Hi van participar 61 equips i una cinquantena de persones fent funcions d'organització i control. Des de l'*Aresta* volem agrair la col·laboració de tots/es en la realització d'aquesta activitat i

felicitar l'equip organitzatiu i animar-lo a continuar-la els propers anys.

Als que no vareu poder ser-hi us recomanem realitzar aquest recorregut, especialment a la tardor. No hi ha pèrdua i està perfectament senyalitzat pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà.

Banc Sabadell

Classificació Marxa regularitat

Ordre	Dorsal	Nom 1	Nom 2	Entitat	Total	0's	1's
1	64	Francesc Català	Belen Vilanova	CELL	14	6	5
2	51	Josep M ^a Oliva Mitjanetes	Pere Fornsubirà Marsol	CEGuissosa	17	6	4
3	10	Carles Ferrer	Judit Pinós	GEMPardinyes	21	5	5
4	17	Agustí Solé Isanda	Albert Solé Marba	GExcSerralada	22	5	5
5	7	Jesus Cullere Moragues	Conxita Monfa Sole	GExcSerralada	22	3	8
6	50	Antoni Olle Benaiges	Marta Bonet Torres	CECatalunya	22	3	8
7	15	Elisa Tomas	Gener Aymami	UECSants	23	5	5
8	14	Blanca Ribera Ribera	Cristofer Camacho Barrionuevo	CEGuissosa	24	6	2
9	32	Lluïsa Santiveri Puig	Concepcio Pons Duch	GExcSerralada	24	6	2
10	52	Juan Bascompte	Jordi Bascompte	UECSants	24	5	5
11	38	Bernat Peixó Fité	Josep M ^a Peixó Carols	AE Amics Muntanya	24	4	6
12	9	Lluís Taberner	Lluïsa Terés	CELL	24	4	5
13	19	Ramon Pach	Angels Culleré	CELL	24	3	8
14	45	Blai Sales	Marta Puyol	CELL	36	6	2
15	44	Núria Segura Ibañez	Laura Gassol Perez	CELL	26	5	4
16	30	Teresa Coll Binefar	Laura Piñol Coll	GExcSerralada	26	4	6
17	46	Antoni Satorra	Aisling Satorra	CELL	27	4	4
18	21	Xavier Olivart	Maria Carme Ribé	CELL	27	3	7
19	40	Josep Farre Ganduxé	Regina Hernandez	CELL	27	3	6
20	16	Isabel Marba Roig	Anna Solé Marba	GExcSerralada	28	4	5
21	26	Josep Vicedo	Joan Ramon Segura	CELL	28	3	7
22	31	Jordi Freixenet Tresanchez	Montse Celis Malas	CELL	28	3	6
23	18	Francesc Sendrós Pijuan	Eusebi Graells Verdés	CEGuissosa	28	2	8
24	49	M ^a Dolors Gurri Sala	Maria Jordan Puigcerver	CECatalunya	28	2	8
25	62	Sergi Colomina	Eva Planes	AETalaia	29	2	8
26	48	Rosita Escudé Escudé	Angelina Infante Marquez	CEGuissosa	30	3	6
27	8	Puri Canut Aregay	Gràcia Canut Aregay	CEGuissosa	32	2	7
28	42	Ignasi Ribera Roque	Roser Ribera Llordes	CEGuissosa	32	2	7
29	36	Miquel Masco Farras	M ^a Teresa Esteve Aubets	CEGuissosa	32	1	9
30	33	Xavier Companys Ferran	Judit Gasulla	CELL	33	5	3
31	13	Josep Planes	Roser Guàrdia	AETalaia	33	2	6
32	28	Jesús Lorés	Josep Guàrdia	CELL	33	2	6
33	66	Encarna Companys	Dolors Companys		33	1	9
34	55	Ferran Santandreu Llombart	Angels Cornellana	GExcSerralada	35	3	3
35	54	Josep M ^a Escolà	Joan Escolà	CELL	35	2	8
36	37	Jordi Vilà Simon	Paquita Abellana Freixes	CEGuissosa	35	2	6
37	27	Joan Esteve Aubets	Jordi Ribera Ribera	CEGuissosa	35	2	5
38	3	Andreu Gazquez Casals	Norbert Gazquez Casals	CELL	37	1	8
39	24	Pilar Gonzalez	Antonio Martí	CELL	38	3	4
40	20	Marta Rosas Segarra	Laura Vives Rosas	CECatalunya	39	4	4
41	39	Josep M ^a Escolà	Diana Pereira	CELL	39	3	4
42	23	Joan M ^a Vives Teixidó	Meritxell Vives Rosas	CECatalunya	39	1	7
43	57	Jordi Climent Llordés	Violeta Campdepadrós Foguet	CELL	40	3	5
44	59	Jordi Carull Trullas	Daniel Carull Delgado	UECSants	41	6	4
45	56	Maria Selles Porta	Gloria Manau Selles	CEGuissosa	43	4	3
46	41	Carme Armengol Valls	Montse Cucurull Fa	CEGuissosa	43	3	4
47	34	Jaume Piñol Castellsera	Sergi Piñol Coll	GExcSerralada	44	4	2
48	6	Maria José Sanchez	Josep Massot	CELL	45	2	4
49	60	Teresa Riera Riera	Marisa Marco Perez	UECSants	46	4	5
50	5	Magda Sales Miret	Xavier Palau Gonzalez	CELL	46	1	7
51	25	Raul Cobo Delgado	Ferran Cobo Marco	UECSants	47	3	2
52	65	Laura Villena	Eva Freixes	CELL	47	3	1
53	2	Pilar Marco Perez	Hugo Lobo Marco	UECSants	47	2	2
54	58	Joan J. Marco Riera	Fermin Marco Perez	UECSants	48	3	6
55	11	Xavier Manau Selles	Joan Manau Gispets	CEGuissosa	52	1	4
56	1	Enric Lacasa	Celeste Parramon	CELL	54	2	4
57	63	Marta Taberner	Rosalía Capdevila	CELL	72	1	5
58	43	Rosa Pach Culleré	Alba Godoy Dominguez	CELL	82	2	5
59	61	Montse Alonso	Sonia Belenguer	CELL	161	0	2
60	29	Juan Escolà	Pepita Mesalles	CELL	169	2	2
61	35	Clemente Fernandez Ferrer	Juan Pedro Ramirez Pacheco	UESabadell	207	1	4
CLASSIFICACIÓ INFANTIL							
	44	Núria Segura	Laura Gassol	CELL	26		
	3	Andreu Gàzquez	Norbert Gàzquez	CELL	37		

La muntanya com a model de valors

“Ho faràs segons el model que se t’ha mostrat a la muntanya” (Ex. 25.40)

Aquestes paraules de l’*Èxode*, encara que varen ser referides a altres aspectes, no deixen de ser una guia important a tenir en compte, d’una forma especial, en aquests moments que l’Assemblea General de les Nacions Unides ha declarat enguany com “Any Internacional de les Muntanyes”. Del mandat de l’*Èxode* podríem extreure’n la confirmació d’alguna cosa que, tots aquells que hem tingut la sort d’haver gaudit de la vida a la natura, tenim molt clar: la muntanya és un model, és una magnífica escola de valors. Blai Pascal, en els seus *Pensaments*, ens avançava ja la immensitat dels seus continguts quan afirmava: “...que la imaginació vagi més lluny, abans es cansarà d’imaginar que la natura de proporcionar-li matèria.”

Les nostres muntanyes, gegants de la natura, són doncs un model que supera la nostra imaginació. I si alguna cosa necessita avui en dia la nostra societat, i especialment els més joves, són models. Els nens no poden créixer i madurar sense models, els necessiten, i si no sabem aprofitar els que la vida a la natura els pot proporcionar, creixeran segons els models que els proporciona la televisió-escombraria i l’afany consumista de la publicitat. Són innumerables els valors que es poden apreciar a la muntanya. A qualsevol dels lectors que s’hi hagin mogut, apareixerà ràpidament a la seva ment, per exemple, l’amistat. Qui no ha viscut meravelloses mostres d’amistat a la muntanya?; la voluntat. Quantes vegades hem hagut d’exercitar-la en els seus vessants?; la independència. O es que l’hem apreciat més clarament en algun altre lloc?; la felicitat, que hem sentit independentment d’abastar o no les nostres metes; la valentia, que es va adquirir a poc a poc i a través de l’esforç; l’ordre, que desco-

brim imprescindible en l’organització del nostre material i en la planificació de les sortides; també el dolor físic i moral que aprenem a superar en els petits entrebancs i en les grans pèrdues. I així molts altres valors més que apareixen: austeritat, comprensió, generositat, respecte, optimisme, etc.

Però hi ha un valor que he pogut comprovar que està de forma especial present en la majoria d’aquells “grans muntanyencs” que he pogut conèixer: la humilitat. No m’estranya que sigui així, ja que entre alguns dels valors que he mencionat figura la generositat i amb ella, a mesura que un s’oblida de si mateix, resulta més senzill atendre els altres i preocupar-nos per les seves necessitats, la qual cosa és pròpia de la humilitat. Veritablement només es pot donar humilment. Un altre dels factors que ha de facilitar l’adquisició d’aquesta humilitat, que he percebut en els muntanyencs, suposo que deu ser la fatiga. Sofrir el cansament ensenya a ser humils, de la mateixa manera que el fet de sentir necessitat d’ajuda i deixar-se ajudar pels companys permet descobrir la humilitat. No obstant això, mai no ha de malinterpretar-se la humilitat i no entendre-la com el fet de tenir mala opinió de les pròpies qualitats. La humilitat consisteix en callar aquestes qualitats i deixar que siguin els altres qui les descobreixin.

Voldria, acabar, amb dues cites que crec relacionen molt bé la humilitat amb la muntanya. La primera d’elles pertany a Tomàs Moro: “La humilitat, fonament de la resta de virtuts, permet a un mateix remuntar-se cap a les més altes metes amb pas segur.”

I la segona de Fulton Sheen: “No buscarem la vall de la humiliació per sumir-nos en la foscor. Des d’aquesta vall veurem millor la muntanya de Déu i en ella trobarem el nostre enaltiment”.

José María Ponz Callén

Plataforma Esport per la Pau de Lleida

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16

Al mal temps... bona esquuada!

Són ja sis els anys que porto en aquesta ciutat que de mica en mica em vaig fent més meua i que juntament amb la gent amb qui convisc dia rere dia em fan gaudir d'una vida alegre i plena de satisfaccions que a poc a poc em van formant com a persona. Doncs vet aquí que en tot aquest temps encara no havia vist nevar a la ciutat i encara pensava que això no passaria mai... però el que són les coses!, el passat 16 de desembre, la meua visió del carrer quan vaig aixecar la persiana pel matí va ser diferent a totes les anteriors: el color blanc predominava per tot arreu, a la barana de la meua finestra hi havia un parell de dits de neu, i estava nevant de manera considerable... van ser moments de màgia i de sorpresa, però alhora de nerviosisme... “cal aprofitar aquest esdeveniment!!!” —em vaig dir. Vaig trucar el Jordi, la Marta i l'Anna i vam quedar a la tarda per aprofitar la neu de la manera que més ens agrada... esquiant!!! I, com no, aprofitant el magnífic invent de les pells de foca, passejar pels carrers principals de la nostra estimada ciutat escoltant el silenci de l'absència de trànsit i comprovant que en aquests moments els cotxes eren elements més lents que les nostres passes amb els esquís. Es feia realitat un somni gairebé impensable una setmana enrere.

Vam pujar un parell de vegades al Castell, tant per la seva “cara nord” com per la “pista del Canyeret”. La quantitat de fotografies preses va ser considerable i les vistes des d'un dels punts més alts de la ciutat, tot i la contínua nevada que portava caient tot el dia, eren impressionants i semblants a una realitat a la qual temps enrere hi estaven més acostumats però que ara eren rareses de la natura. La gent envaïa la ciutat per veure aquest fenomen tan poc habitual. Els més petits, que alguns no havien ni nascut quan va caure l'última gran nevada, jugaven alegrement, sorpresos i entusiasmats amb la blanca neu.

Les baixades amb esquís no van ser ni comparables a qual-sevol de les que es poden fer a les muntanyes dels Pirineus, però la sensació d'enfonsar-te fins al genoll tot baixant els jardins de damunt de l'Auditori, o bé creuar per davant dels jutjats lliscant amb els esquís posats, donaven una sensació irreal i alhora ben certa. Tant nosaltres com més gent, sobretot altres companys del Centre, van tenir semblants idees, i damunt de les “taules” van anar recorrent la ciutat de Lleida davant la mirada incrèdula dels vianants, així la canalització del Segre es va convertir en un circuit d'esquí de fons ideal, el carrer Cavallers en una vertiginosa pista d'esquí, i el pla de la Seu en una reunió d’“snows” fent salts en una rampa improvisada, i que els esquiadors també vam aprofitar.

Arxiu: Miquel Àngel Ramos

El Jordi, la Marta i el Miquel Àngel flanquejant sota la Suda.

Ara, quan escric aquestes línies, el sol ja es va deixant veure i les temperatures no són tan dures, la neu únicament és un record als nostres caps i a les fotografies, però estic ben segur que aquell dissabte de desembre, a la ciutat de Lleida, tot es va parar (a part de pel fred) i qui més qui menys va oblidar els seus problemes i va sortir al carrer a gaudir de la neu. Va ser un autèntic dia d'hivern dels que no estem acostumats i els que ja hem trespastat moltes muntanyes i indrets amb aquest element tan característic com és la neu, semblava que mai de la vida no l'haguéssim trepitjat.

Miquel Àngel Ramos Pintó

Una teràpia de sol i de mar quan a Lleida està emboirat sol anar molt i molt bé

Desembre és un mes en què el dia es fa curt, la natura està decadent i el paisatge adormit. Tenim molt a prop el solstici d'hivern i queden lluny els dies de calor i de sol radiant dels mesos d'estiu.

A Lleida sovint la boira ens fa sentir l'hivern més a prop que a molts altres punts del país... De fet, qui ens havia de dir que el dijous 6 de desembre, festa de la Constitució, a quatre passes de Lleida un sol radiant, com aquell que canten els Pets, il·luminaria, descarat, espectacles de gent com nosaltres, una representació del Centre, disposats a fer un trosset de Costa Daurada?

Els caminadors vam sortir de Lleida de bon matí. Cap a dos quarts de deu ja érem tots a Tarragona. Després d'haver esmorzat en un local acollidor però estricte en l'aplicació de la "lleï seca", vam posar-nos les botes, carregar-nos la motxilla i vinga! Estàvem disposats a irradiar-nos de sol de desembre i intoxicar-nos d'olor de mar i de paisatge de la costa. Cal dir que és una bona teràpia de xoc, després d'uns dies de boira intensiva. Vam iniciar l'excursió tot travessant la via del tren a la Plaça dels Carros i després de passar pel costat del Port Esportiu de Tarragona vam anar fins a la platja del Miracle, des d'on vam començar a resseguir la costa i saltar d'una platja a l'altra. Vam anar passant paratges força bonics, amb cales, roques i un mar blau de fons molt acollidor i tranquil.

El paisatge, l'escalfor del sol i la bravada de mar convidaven a entretenir-nos i gaudir de l'espectacle i del dia, però no ens hi vam poder recrear massa, calia apressar-nos ja que el dia és curt i la paella d'arròs s'escau més com a dinar que com a berenar. Prop de migdia vam poder divisar l'extensió de sorra de la ben anomenada Platja Llarga. Una platja quilomètrica que ens va convidar a gaudir més directament de l'entorn costaner. Gairebé tots ens vam treure les botes i mitjons i vam travessar la platja tot aixafant la sorra, que, per cert, era una mica freda. Passada la Platja Llarga ens vam endinsar enmig de la vegetació mediterrània que hi ha a tocar del mar. Pi blanc, margalló, bruc i algun altre matoll amb les seves formes estirades i baixes van fer-nos ombra i guiar-nos fins a les properes platges.

Així com a les altres platges no hi havia cap banyista, a la Platja Savinosa ens va sorprendre veure com hi ha gent que no té cap problema per anar a passejar i lluir el seu invisible vestit de bany per la platja en ple desembre. Realment estàvem passant per una zona de platges de caire nudista.

Com a bons caminadors que som vam complir bé les planificacions i després de passar per una zona que està en plena fase

Membres del CEL a l'excursió.

Arxiu: Maria Carme Ribé

d'urbanització vam arribar a la desembocadura del Gaià i a la platja d'Altafulla.

Allí vam posar punt i final a la ruta i vam acostar-nos a l'estació.

A les tres del migdia agafàvem un tren que ens va deixar en menys de dos minuts a Torredembarra i des d'allí vam baixar a la platja on, en un restaurant a tocar de la platja, ens esperaven amb unes amanides i una paella disposada a fer la competència a uns bons cargols a la llauna. Després de dinar encara vam gaudir del mar de Torredembarra tot fent una breu estada a la platja, on alguns s'ho van passar d'allò més bé fent clots i castells a la sorra.

Cal dir que aquesta excursió podria ser considerada familiar i una bona prova és el bé que s'ho va passar la representació infantil del grup. L'Aitor, el Jordi, el Roger i l'Èlia s'ho van passar molt bé jugant a la sorra, corrent per les ones i tafanejant la pesca d'alguns aficionats que van trobar pel camí. Fet i fet van fer els 14 km com si res i de ben segur que els van quedar encara moltes energies per cremar la resta de cap de setmana que els quedava.

Al final del dia encara vam tenir temps per clausurar la jornada fent un vol pels carrers de Tarragona, que ens van acollir enmig de l'ambient prenatalenc de llums, aparadors i gent.

Maria Carme Ribé

Itinerari excursionista núm. 73: la serra i el castell de Milany

Quan es va obrir a la circulació l'Eix Transversal, les comunicacions amb la Catalunya Vella van millorar en gran mesura. Qui recorda avui la sinuosa, estreta i a voltes costeruda carretera que enllaçava Cervera amb Manresa i Vic? Aquesta facilitat d'accés ha fet créixer l'interès de la nostra gent per les muntanyes d'aquella zona, i en poc temps hem fet excursions col·lectives pel Montseny, el Puigsacalm, el Cabrerès i, darrerament, la serra de Milany. Aquesta darrera és objecte del present itinerari, el qual difereix bastant del que es va seguir quan es va fer l'excursió col·lectiva esmentada, perquè el presenten de manera circular, és a dir, acabant al mateix lloc de sortida.

La serra de Milany forma part de la serralada Transversal, de la qual és el seu bastió més ponentí. Recorda força al veí Puigsacalm, al qual s'assembla per la bellesa del seu paisatge, la ufanor dels seus prats i boscos (principalment fagedes) i la moderada altitud, de 1.548 m al puig de l'Obiol.

L'aproximació la farem per Sant Quirze de Besora, a la carretera N-152 entre Vic i Ripoll. A Sant Quirze cal prendre la carretera local que porta a Sta Maria de Besora i a Vidrà. Uns 2,5 km després de Sta Maria, immediatament abans del pont que travessa el torrent de la Clarella, neix una bona pista a mà esquerra que cal seguir.

00 min. Inici d'aquesta pista, que de moment segueix de prop el curs de la riera, però aviat s'enfila fent llaçades pel vessant.

45 min. Queda a mà dreta el Palou Gros, masia habitada temporalment. Cruïlla de pistes. Cal seguir la més ben traçada, que segueix pujant pel vessant. A la capçalera de la coma es veuen, properes, les cases del Barretó. S'assoleix el coll del Barretó (1.223 m) on hi ha una nova cruïlla: cal seguir cap a la immediata masia, a mà dreta.

1 h 5 min. El Barretó, important pagesia habitada. A més dels edificis destinats a habitatge, graners i corrals, hi ha l'església de Sant Jaume, romànica, del segle XII. Passant pel carreró entre el mas i el més enlairat dels corrals, seguirem un camí que baixa suaument cap al torrent (rec, en diuen al país) passant a frec de la font, que queda a mà esquerra. Travessant el rec, seguirem un camí carreter que puja en direcció a migjorn i de vegades es perd pels ufanosos prats, per retrobar-se després sense dificultat. Segueix la pujada i la direcció canvia cap a llevant. Es passa una tanca pel bestiar.

1 h 26 min. Coll de Cristòfol (1.329 m), herbós, obert entre el puig de Palou al S i els estreps del puig de l'Obiol al N. A l'altre costat s'obre la coma de Cabagès. Enmig del coll fa guàr-

dia un faig monumental; el temperi i la vellúria, però, han arrancat la meitat de la soca i de la gran capçada, que jauen caigudes a terra. Pel coll de Cristòfol passa una pista que per ponent ve del Barretó, i per la dreta baixa a Sta Margarida de Cabagès i a Vidrà.

Marxarem del coll de Cristòfol per la pista que s'adreça a ponent, com si volguéssim tornar al Barretó, seguint marques del GR. Als 6 minuts, però, la deixarem per seguir el camí marcat que puja a mà dreta, assolint l'herbada carena, la qual se seguirà en direcció N. Es deixa el GR, que davalla, i se segueix per la carena.

1 h 46 min. Coll de l'Home Mort, també herbós. El camí (que torna a coincidir amb el GR) el travessa longitudinalment i puja després pel vessant del puig de l'Obiol, vestit d'espessa fageda. S'assoleix de nou la carena, on el camí gira sobtadament cap al NE. S'entra en terreny un xic més abrupte i el camí guanya altitud per un bonic i ombrívol grau.

2 h. Mirador sobre el Clot de les Fonts. Seguir pel costat d'un filat.

2 h 10 min. Puig de l'Obiol (1.558 m), cim de la serra de Milany. L'ufana fageda amaga bastant el dilatat paisatge que l'envolta. Cal davallar per un corriol adreçat al NW, diferent del de la pujada. Per la dreta s'ajunta al nostre camí carener procedent del coll de la Creu de l'Espinal i marcat com a PR (senyals de pintura groga i blanca). S'arriba a una zona herbada. Es flanqueja després uns minuts per l'obaga per camí sovint enfangat i es retroba altre cop la carena.

2 h 30 min. Pla de la Bronza, ampli i herbat, a la carena. Les ruïnes del castell de Milany es veuen ja, dalt d'un grony de roca. Cal travessar alguna tanca de filat, posada per als ramats.

2 h 37 min. Coll del castell de Milany, on hi ha la caseta i l'antena d'un repetidor. Els senyals de GR tomben cap al vessant nord. Abandonant-les, s'inicia la pujada cap al turó del castell, que s'assoleix per un curiós grau i un curt tros de camí, estret i penjat.

2 h 43 min. Castell de Milany (1.524 m), estintolat al cap d'un estibat turó de roca. La història ens diu que és esmentat en documents de l'any 962, època en què pertanyia als comtes de Besalú, passà cap 1070 a propietat del llinatge dels Milany, i fou abandonat en època tan reculada com el segle XIV. La llegenda conta que el nom li vé d'un dels nobles propietaris, el qual pactà amb el diable viure mil anys, però que cansat d'haver d'adaptar-se als canvis dels costums al llarg dels segles,

Axiu: Manuel Cortés

Una colla del Centre dalt del Castell de Milany.

preferí desfer l'encanteri. El castell, que ha seguit el destí del seu propietari i tampoc no ha arribat a sobreviure mil anys, és ara només un munt de ruïnes. La panoràmica és grandiosa, especialment al nord on dominen els Pirineus amb els massissos de Núria i del Canigó, i a ponent amb les muntanyes del Berguedà; a llevant els cordals de la mateixa muntanya amaguen les que hi ha més enllà, i a migjorn s'obren les frondoses fondalades que baixen fins a la riera de Tavèrnoles. Més enllà, omnipresent, la serra i el santuari de Bellmunt.

Retrocedint pel mateix grau de pujada, baixarem als prats al peu de l'encastellat turó per retrobar les marques grogues i blanques. El camí va perdent altitud a poc a poc cap a ponent, pel vessant de migjorn, ben a prop de la carena. Arreu hi ha notables exemplars de faig. Queda al damunt i a mà dreta el collet de la Valona. El camí revolta la suau fondalada i guanya el lloc següent.

3 h 10 min. Font de l'Obi (1.400 m), a l'ombra d'un faig immens, el tronc del qual no baixa del metre i mig de diàmetre, sent el més descomunal de la serra de Milany, amb tants de grossos que n'hi ha per aquests verals.

De la font retrocedirem en direcció llevant fins que, essent al damunt de la casa de Milany, baixarem pels prats dretament cap a aquesta, sense camí.

3 h 40 min. Casa de Milany (1.290 m), abans important i avui deshabitada. A l'altre costat del fondal s'albira el coll del Forn, amb un visible tallafocs i una línia elèctrica. Per Milany hi passen diferents pistes. Seguirem la que baixa a travessar el rec i després la riera de Milany, per pujar directament en direcció sud, enmig d'ubèrrima fageda.

4 h. Coll del Forn (1.314 m). Cruïlla de pistes. Per llevant es va a Cabagés i a Vidrà, i pel sud al Barretó i a Sta Maria. Sense seguir cap de les dues, però, prendrem un corriol carener en direcció ponent que s'endinsa al bosc de roures i faigs. Un cop a l'extrem de la careneta, cal baixar entre roques una vintena de metres. El bosc s'aclareix i s'entra en una plana herbosa vorejada de cingles.

4 h 31 min. Morro del Quer, estrep avançat de la muntanya i esplèndid mirador sobre la capçalera de la riera de Llaés o de Tavèrnoles. Val la pena aturar-se a contemplar amb detall la munió de fondals, cingles i boscúries, amb unes quantes page-

Arxiu: Manuel Cortés

La carena de la serra de Milany, prop del Pla de la Bronza.

sies escampades ça i lla. Del pla de Morro del Quer surt un camí carter que segueix el vessant solell planerament, en direcció a llevant.

4 h 49 min. Coll del Barretó (1.223 m). Agafar la pista de vinguda, pel Palou Gros i la coma de Clarella.

5 h 50 min. Pont de la Clarella, a la carretera de Santa Maria de Besora a Vidrà, lloc on ha començat el recorregut.

NOTA I: Si es té prou temps, val la pena passejar uns minuts per la magnífica fageda de Bonbac, amb molts exemplars centenaris, que vesteix l'obaga del puig de Sant Jaume. Una pista en mal estat la travessa. Seguint-la íntegrament, creuariem el pla de Marenyol i baixariem a la casa pairal d'Els Ferrers, i d'aquí a Santa Maria de Besora. És, però, un trajecte més llarg que retornar per la pista que hem seguit de vinguda, per la coma de la Carella i el Palou Gros.

NOTA II: El trajecte per pista des del pont de la Clarella fins al Barretó, és accessible als turismes. Seguint-la amb vehicle, doncs, s'escurça un parell d'hores el recorregut. Cal tenir en compte, però, que és una pista particular i és preferible comptar amb el permís dels propietaris.

CARTOGRAFIA:

- Puigsacalm-Bellmunt, escala 1/25.000. Ed Alpina, Granollers.
- Mapa Topogràfic Nacional, escala 1/25.000. Fulla 291-1 Sant Quirze de Besora. Instituto Geográfico Nacional, Madrid.
- Mapa Topogràfic de Catalunya, escala 1/50.000. Fulla Osona. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona.

**Manuel Cortés i
Joan Ramon Segura**